

Utbildningsinspektion i Stavby skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	6
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Stavby skola den 31 januari till den 1 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Stavby skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Stavby skola intervjuades rektor, lärare, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i flertalet klasser och förde också informella samtal med elever och personal vid besöken i verksamheten. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Stavby skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	14
Grundskola	123

Stavby skola ligger nordost om Uppsala och tillhör det nordöstra skolområdet i kommunen. Föreliggande rapport behandlar förskoleklassen och grundskolan. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen behandlas i kommunrapporten.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Stavby skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Med utgångspunkt i betygsresultaten för årskurs 9 vårterminen 2005 bedömer inspektörerna att kunskapsresultaten i Stavby skola är bra, i vissa fall mycket bra. Den pedagogiska verksamheten bör dock utvecklas inom flera områden. Det är viktigt att såväl skolans kvalitetsarbete som tillhörande kvalitetsredovisning förbättras för att skolan på ett systematiskt sätt skall kunna utveckla verksamheten och öka måluppfyllelsen hos eleverna.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Värdegrundsarbetet behöver utvecklas och en samsyn kring exempelvis regler och förhållningssätt bör utvecklas på skolan. Särskilt angeläget är enligt inspektörerna att skolan kommer tillrätta med det grova språkbruket elever emellan.
- Den nuvarande situationen i förskoleklassen är otillfredsställande och skolledningen bör vidta åtgärder för att verksamheten i enlighet med vad som anges i författningarna skall kunna stimulera varje barns utveckling och lärande och ge en grund för fortsatt skolgång.
- Skolan bör utveckla arbetssätt och arbetsformer bland annat så att elevernas möjligheter till inflytande över det egna lärandet förbättras.
- Skolan bör utveckla tydliga gemensamma strategier för arbetet med att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp elever i behov av särskilda stödåtgärder. Även arbetet med åtgärdsprogrammen bör utvecklas.
- Arbetet med bedömning och betygssättning bör utvecklas och elevernas kännedom om målen för såväl undervisningen som betygskriterierna förbättras.
- Kvalitetsarbetet och tillhörande kvalitetsredovisning bör genomgående förbättras för att skolan på ett systematiskt sätt skall kunna utveckla verksamheten och öka måluppfyllelsen hos eleverna.
- Det pedagogiska ledarskapet bör stärkas så att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

- Personalens individuella kompetensutvecklingsbehov bör analyseras och skolans prioritering av kompetensutvecklingsinsatser bör tydligare utgå från de utvecklingsområden som konstateras i kvalitetsredovisningen.
- Skolan måste erbjuda studiehandledning på modersmål för de elever som behöver detta.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Elevens val erbjuds inte i enlighet med bestämmelserna (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Språkval anordnas inte i enlighet med bestämmelserna (2 kap. 17-18 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

Enligt läroplanen (Lpo 94) skall skolan ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skolan skall bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra en grund för undervisningen. Lärarna skall sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Barnen i förskoleklassen har i fem av veckans tio arbetspass undervisning tillsammans med eleverna i årskurs 1 i grundskolan. Hela gruppen omfattar 27 barn och i två av de fem arbetspassen är undervisande lärare ensam med barnen och eleverna.

Av besöken i förskoleklassen framgår att barnens möjligheter till lek- och rörelse, skapande verksamhet, inslag av grundläggande språklig och matematisk begreppsträning vid vissa tillfällen är begränsade. Barnen i förskoleklassen vistas i klassrummet under pågående lektion för årskurs 1 eftersom andra utrymmen saknas. I samtal ger barnen i förskoleklassen uttryck för att det är svårt att lära sig saker i den stora klassen och att de upplever arbetsmiljön som orolig emellanåt.

Inspektörerna bedömer att den nuvarande situationen i förskoleklassen är otillfredsställande och att skolledningen bör vidta åtgärder för att verksamheten, i enlighet med vad som anges i författningarna, skall kunna stimulera varje barns utveckling och lärande och ge en grund för fortsatt skolgång.

Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2005 har förbättrats i svenska och engelska. Detta till trots är det drygt 20 procent av eleverna i årskurs 5 som inte har tillräckliga kunskaper i alla moment. Resultaten i matematik har försämrats avsevärt den senaste treårsperioden och år 2005 har mer än hälften av eleverna inte tillräckliga kunskaper i samtliga moment enligt skolans kvalitetsredovisning.

Tabell 1, Nationella ämnesprov för år 5 i Stavby skola. Tabellen anger andel elever som, enligt statistik från skolan, uppnått målen vid samtliga av provens delmoment.

	År 2003	År 2004	År 2005
Svenska	84 %	50 %	78 %
Engelska	89 %	64 %	78 %
Matematik	84 %	57 %	47 %

För att bedöma elevernas kunskapsutveckling och skolans insatser har inspektörerna också tagit del av betygskatalogerna för årskurs 9 höstterminen år 2005. Med reservation för att elever kan ha slutat och nya elever kan ha tillkommit bör flertalet av dessa elever vara samma elevgrupp som skrev de nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2002.

Tabell 2, Resultat vid de nationella ämnesproven årskurs 5 i engelska, matematik och svenska år 2002 i jämförelse med andelen elever som uppnått minst betyget godkänd i årskurs 9 höstterminen år 2005¹.

	År 2002	År 2005
Svenska	27 %	100 %
Engelska	73 %	80 %
Matematik	64 %	53 %

Inspektörerna noterar att resultaten i svenska märkbart tycks förbättras, medan resultaten i matematik istället försämrats.

Inspektörerna har även tagit del av betygskatalogen för de elever som gick ut årskurs 9 våren 2005. Enligt betygskatalogens sammanställning var i stort sett samtliga elever behöriga att söka nationellt program i gymnasieskolan. Vidare framgår att 12 procent av eleverna inte uppnått målen, d.v.s. minst betyget godkänd, i samtliga ämnen.²

En jämförelse med de värden som Skolverkets beräkningsmodell SALSA³ uppskattar visar att Stavby skola når bättre betygsresultat än det modellberäknade värdet. Exempelvis kan nämnas att SALSA år 2005 beräknar ett förväntat genomsnittligt meritvärde för Stavby skola till 210 vilket kan jämföras med skolans faktiska värde som var 237 och det faktiska genomsnittliga meritvärdet för riket som var ungefär 206.

¹ Uppgifter hämtade från Stavby skolas kvalitetsredovisning 2005 och skolans betygskatalog för årskurs 9 höstterminen 2005.

² Det skall dock påpekas att underlaget till denna sammanställning utgörs av sjutton elever.

³ Skolverkets SALSA-värden för grundskolan anger det förväntade resultatet för en skola eller en kommun. De är beräknade med utgångspunkt i vissa bakgrundsfaktorer som hänförs sig till de enskilda elevernas förutsättningar såsom bland annat socioekonomisk bakgrund.

En jämförelse av betygsresultaten vårterminen 2005 i svenska, engelska och matematik i årskurs 9 och resultaten från de nationella ämnesproven för årskurs 9 visar att överensstämmelsen är god i engelska och mycket god i matematik. I svenska avviker betygen dock tydligt, något som skolan förklarat orsakerna till.⁴

Betygsresultaten i årskurs 9 på Stavby skola vårterminen år 2005 bedöms av inspektörerna som mycket goda. Däremot visar resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 på behov av förbättringsinsatser framförallt när det gäller ämnet matematik. I samtal och intervjuer med personal framkommer även att resultaten överlag försämrats från årskurs 5 till årskurs 7 för att sedan förbättras de sista två åren i grundskolan. Orsakerna till de varierande resultaten har inte gått att utreda under inspektionen och skolan har inte heller analyserat orsakerna i sin kvalitetsredovisning.

Inspektionen visar att elevernas kunskaper om målen för utbildningen bör förbättras. I årskurs 5 tydliggörs de mål som skall nås vid de nationella ämnesproven i svenska och engelska men de flesta elever som inspektörerna talat med har endast vaga uppfattningar om vilka mål de förväntas nå. I de senare årskurserna uppfattar inspektörerna att eleverna har viss kännedom om kursplanernas mål men att elevernas kunskaper om betygssättningens villkor i form av betygskriterier är bristfälliga.

Av inspektionen framgår också att en samlad redovisning av elevers kunskapsutveckling i fler ämnen än svenska, engelska och matematik saknas. Denna kunskap finns hos enskilda lärare och delges elever och föräldrar vid utvecklingssamtalen men ligger inte till grund för analys och förbättring av verksamheten i stort. Som en konsekvens av detta är det enligt inspektörerna svårt att bedöma resultatet i skolans samtliga ämnen. Inte heller har det framkommit vilka framgångsfaktorer som ligger till grund för den positiva utvecklingen av elevernas kunskapsresultat i grundskolan.

Normer och värden

Genom den så kallade trygghetsenkäten mäter skolan elevernas trygghet. I skolans kvalitetsredovisning för år 2004 framgår att kvalitetsmedelvärdet för trygghetsenkäten var 3,6 på en skala där ett är lägsta värde och fyra är högsta värde.

Inspektörerna intryck är att skolmiljön överlag är trygg vilket såväl elever som föräldrar bekräftar. Detta trots att umgänget elever emellan präglas av ett grovt språk med könsord, svordomar och tillmälen av olika slag. Problemet har uppmärksamats i skolans kvalitetsredovisning för år 2004 och personalen är väl medveten om att eleverna ofta använder ett grovt språk sinsemellan. Enligt inspektörerna är det bra att skolan är uppmärksam på detta men inspektörerna bedömer det som synnerligen angeläget att skolan, gärna i samverkan med hemmen, än mer aktivt motverkar ett grovt språkbruk hos eleverna som kan vara kränkande.

⁴ Enligt uppgift från skolan är avgångsbetygen högre på grund av att en helhetsbedömning gjorts av elevernas kunskapsutveckling, dvs. såväl resultaten från de nationella ämnesproven som allt annat eleverna presterat i svenskämnet. Tre elever fick resultatet MVG på det nationella ämnesprovet i svenska och ytterligare fem elever erhöll MVG i avgångsbetyget. Resultatmässigt låg de fem eleverna mycket nära ett MVG på det nationella provet i svenska.

Inspektionen visar också att eleverna har visst inflytande på och delvis tar ansvar över verksamheten. Framförallt tycks inflytandet på skolan i form av klassråd och elevråd fungera bra. Elevernas uppfattningar om i vilken utsträckning de har inflytande över det egna lärandet varierar avsevärt inom skolan och är enligt flera elever direkt beroende av vilka lärare de har. Inspektörerna bedömer att elevernas möjligheter till inflytande över det egna lärandet bör förbättras.

Sammanfattning

För att kunna göra en samlad bedömning och analys av resultaten mot målen i de nationella kursplanerna, i såväl årskurs 5 som årskurs 9, bör skolan systematisk följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen. Med utgångspunkt i betygsresultaten för årskurs 9 vårterminen 2005 bedömer inspektörerna att kunskapsresultaten i Stavby skola är bra, i vissa fall mycket bra. Skolan har dock inte kunnat redovisa vilka framgångsfaktorer som ligger bakom de goda resultaten i årskurs 9 eller orsakerna varför resultaten i framförallt matematik och svenska är så låga i årskurs 5.

Enligt inspektörerna bör skolan i sin uppföljning även analysera när eleverna når framgång inom något område för att på så vis kunna dra nytta av dessa framgångar i undervisningens planering och genomförande.

Den nuvarande situationen i förskoleklassen är otillfredsställande och skolledningen bör vidta åtgärder för att verksamheten, i enlighet med vad som anges i författningarna, skall kunna stimulera varje barns utveckling och lärande och ge en grund för fortsatt skolgång.

Det är angeläget att Stavby skola snarast vidtar åtgärder för att komma tillrätta med det grova språkbruket mellan eleverna. Skolan bör även arbeta vidare för att förtydliga målen för undervisningen samt betygskriterierna. Dessutom bör elevernas möjligheter till inflytande över sitt eget lärande förbättras.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

I inspektionen framkommer att varken de yngre eller äldre eleverna kan ge exempel på hur värdegrundsarbetet är utformat på skolan eller hur frågor kring exempelvis allas lika värde, jämställdhetsarbete samt det förebyggande arbetet mot kränkande behandling behandlas i undervisningen. Alla elever inspektörerna möter anser emellertid att lärarna vidtar åtgärder och tar upp konflikter mellan elever men att detta främst sker när någonting har inträffat. Det tidigare nämnda problemet med grovt språkbruk nämns i samtliga intervjuer med eleverna som i flera fall önskar att skolan mer aktivt skall stävja detta. Det finns enligt eleverna många olika regler för arbetet och samvaron på skolan men flera elever uppger att dessa inte uppfattas som vägledande för samvaron på skolan.

Eleverna har exempelvis endast i undantagsfall varit med och utformat reglerna och flera elever anger att de inte förstår vissa regler samt att efterlevnaden av dessa regler inte är särskilt god på skolan.

Inspektörerna bedömer att värdegrundsarbetet behöver utvecklas och att en gemensam samsyn och ett gemensamt förhållningssätt kring exempelvis regler bör utarbetas.

Skolans handlingsprogram är relativt okänt av eleverna och bör därför förankras hos eleverna. I detta sammanhang vill inspektörerna också påminna om lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, som träder i kraft den 1 april 2006.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Stavby skola deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan. Vid de intervjuer som inspektörerna genomfört har personal och skolledning gett ytterst få exempel på hur detta friutrymme utnyttjas förutom att det möjliggör flexibla lösningar bland annat när elever inte uppnår målen och behöver extra tid i framförallt matematik, svenska och engelska.

Under lektionsbesöken såg inspektörerna få exempel på situationer där eleverna gavs möjlighet att välja att arbeta med sådant som de vill själva fördjupa sig i eller sådant som de behövde förbättra. De elever inspektörerna möter i inspektionen anser i stort sett genomgående att innehåll, val av arbetssätt och arbetsformer styrs av läraren. Enligt inspektörerna behöver skolan utveckla arbetssätten och arbetsformerna för att inkludera eleverna i lärandet. Eleverna har också rätt att veta syftet med lektionerna så att de förstår varför skolan valt ut de avsedda målen i läro- och kursplaner för lärandet. Genom detta kan eleverna även få mer inflytande över sitt eget lärande och över undervisningen.

Inspektörerna ser under inspektionen prov på såväl individuellt arbete i vissa ämnen som arbete där eleverna får arbeta tillsammans med andra. I några klasser och hos några lärare förekommer arbetssätt och arbetsformer som enligt inspektörerna väl överensstämmer med de kvalitetskrav som läroplanen anger. Samtidigt gör inspektörerna bedömningen att all undervisning på skolan inte reflekterar den kunskapssyn som läroplanen står för och att variationerna inom skolan och hos enskilda lärare är för stora i detta avseende. Exempel på detta är elevernas varierande kunskaper om målen och elevernas skiftande möjligheter till inflytande över arbetssätt och arbetsformer.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

På skolan upprättas åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd framförallt i anslutning till elevvårdskonferensen. Innehållet i åtgärdsprogrammen varierar och kvaliteten behöver enligt inspektörernas bedömning överlag förbättras. Det råder även en viss oklarhet kring skillnaden mellan åtgärdsprogram och individuella utvecklingsplaner. Vidare saknas det enligt inspektörernas bedömning tydliga, gemensamma strategier för skolans arbete med stöd.

Inspektörerna bedömer därför att skolan bör utveckla tydliga, gemensamma strategier för arbetet med att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp elever i behov av särskilda stödåtgärder så att skolans insatser inte försenas eller uteblir. Det är i detta sammanhang viktigt att skolan utvärderar resultaten och vidtar konkreta åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

I skolförfattningarna anges att en elev skall få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. Enligt rektorn finns det någon elev som inte fått detta trots att behov föreligger, främst beroende på organisatoriska svårigheter. Enligt inspektörerna måste skolan, i enlighet med författningarna, erbjuda studiehandledning på modersmålet om behov finns.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Stavby skola har konkretiserat de nationella kursplanerna och målen i dessa för årskurs 5 och 9 i en stegmodell i fem steg. Enligt skolans dokument utgör steg fyra mål att uppnå i årskurs nio och ligger till grund för att eleven skall få betyget godkänd. Steg 5 är mål som ligger till grund för betygen väl godkänd och mycket väl godkänd i årskurs 9. Det framgår dock inte, enligt inspektörerna, vad som utifrån steg 5 genererar betygen väl godkänd respektive mycket väl godkänd. I samtal med elever framgår även att såväl yngre som äldre elever är osäkra på vad som ligger till grund för lärarnas bedömning av elevernas lärande och kunskapsutveckling och de äldre eleverna, som fått betyg, har inte förstått betygskriterierna.

Med utgångspunkt i det ovannämnda gör inspektörerna bedömningen att skolan bör konkretisera de nationella betygskriterierna och målen ytterligare så att eleverna förstår vilka kunskaper de ska ha utvecklat för att få ett visst betyg. Exempelvis bedömer inspektörerna att det inte är tydligt på vilka grunder skolans bedömning och betygssättning i årskurs 8 sker.

Inspektionen visar att det förekommer arbetslagsdiskussioner och diskussioner lärare emellan om bland annat kursplaner och kunskapsbedömningar. Däremot saknas samarbete med andra skolor vilket efterfrågas i samtal med personal.

Sammantaget gör inspektörerna bedömningen att skolans arbete med bedömning och betygssättning både har styrkor och svagheter. Enligt inspektörerna är skolans stegmodell ett utmärkt initiativ för att klargöra vad undervisningen ska innehålla och hur den ska utformas för att leda mot de nationellt fastställda målen. Samtidigt bör skolan förbättra arbetet med att tydliggöra och konkretisera de nationella målen och då framförallt betygskriterierna för eleverna. Detta är viktigt inte minst för information, diskussion och samråd med elever och föräldrar och för bedömningen av elevernas kunskaper. Inspektörerna bedömer också att rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig betygssättning, där lärarna kan samverka om grunderna för en likvärdig betygssättning, framförallt inom men även mellan skolor bör utarbetas. Slutligen bör betygskriterierna för årskurs 8 färdigställas och synliggöras för eleverna.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt inspektörerna saknar skolan en systematisk analys av de samlade kunskapsresultaten och utvecklingen av normer och värden.

Inspektörerna bedömer, efter inspektionsbesöket och studier av skolans kvalitetsredovisning, att Stavby skola bättre och mer systematiskt bör utvärdera sin verksamhet och vidta åtgärder som är tydligt kopplade till dessa utvärderingar. Exempelvis saknar inspektörerna systematisk analys och åtgärder kring betygssresultat och resultat på nationella ämnesprov.

Andra exempel på områden att utvärdera är vilka resultat skolan når i arbetet med normer och värden.

Kvalitetsredovisningen ger bara en begränsad bild av hur väl skolan lyckas inom området kunskaper eftersom skolans redovisning endast fokuserar måluppfyllelsen i ämnena svenska, engelska och matematik. Delaktigheten hos elever och föräldrar bör även ökas med tanke på de nyligen antagna förändringarna i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.

Inspektörerna bedömer att Stavby skola bör förbättra sitt systematiska kvalitetsarbete avseende utvärdering av resultat kring hur målen för utbildningen nås, analys av dessa resultat och förbättringsåtgärder som tydligt är kopplade till denna analys. På så sätt kan skolans kvalitetsarbete och tillhörande kvalitetsredovisning bättre fungera som redskap för verksamhetsutveckling.

Ledning och intern kommunikation

Den som är rektor skall ha pedagogisk insikt, förvärvat genom utbildning och erfarenhet. Särskilt skall rektor verka för att utbildningen utvecklas, och han eller hon har en särställning när det gäller att garantera elevernas rättssäkerhet. För att utöva sitt ledarskap skall rektor enligt skollagen hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Av läroplanen framgår även att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar exempelvis för att skolans resultat följs upp och utvärderas.

Skolledningen vid Stavby skola består av en rektor som också har ansvar och befogenheter att fatta beslut. Rektorn träffar regelbundet lärarna och förutom ren information behandlas där frågor som är av mer operativ karaktär. Inspektörerna bedömer utifrån det som framkommit under inspektionen att rektorn håller sig förtrogen med den dagliga verksamheten.

Rektorn tillträdde hösten 2002 och saknar pedagogisk utbildning. Rektorn har inte heller genomgått den statliga rektorsutbildningen men har enligt egen utsägo lämnat en ansökan om detta till områdeschefen för det nordöstra skolområdet i Uppsala.

Som tidigare framgått i rapporten finns behov av förbättringsinsatser inom flera områden av den pedagogiska verksamheten, exempelvis elevernas inflytande över det egna lärandet, elevernas kunskap om målen och arbetssätt och arbetsformer. Vidare framkommer behov av att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning. Mot bakgrund av de förbättringsområden som har lyfts fram i föreliggande rapport finns enligt inspektörernas bedömning behov av ett tydligare pedagogiskt ledarskap i Stavby skola så att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Sammanfattning

Skolans värdegrundsarbete behöver utvecklas och en samsyn på exempelvis regler och förhållningssätt bör utvecklas på skolan. Särskilt angeläget är det enligt inspektörerna att skolan vidtar åtgärder för att komma tillrätta med det grova språkbruket mellan elever.

Den pedagogiska verksamheten bör utvecklas inom flera områden. Skolan bör enligt inspektörerna utveckla arbetssätt och arbetsformer. Innehållet i åtgärdsprogrammen varierar och kvaliteten behöver enligt inspektörernas bedömning överlag förbättras.

Vidare bör skolan utveckla tydliga gemensamma strategier för arbetet med att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp elever i behov av särskilda stödåtgärder. Ett annat utvecklingsområde för Stavby skola är arbetet med bedömning och betygssättning där rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig betygssättning bör utarbetas så att lärarna kan samverka i dessa frågor.

Elever som bedöms behöva studiehundledning på modersmålet skall erhålla sådan.

Även skolans kvalitetsarbete och tillhörande kvalitetsredovisning bör genomgående förbättras för att skolan på ett systematiskt sätt skall kunna utveckla verksamheten och öka måluppfyllelsen hos eleverna. Sammantaget bör därför det pedagogiska ledarskapet stärkas så att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

I den nationella timplanen för grundskolan anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Vidare anges i författningarna att undervisningen skall ha sin grund i de nationella kursplanemålen för de ämnen som utgör elevens val. På skolan erbjuds inte elevens val alls, vilket strider mot författningarna, och därmed måste åtgärdas. Bestämmelserna om elevens val gäller även för de skolor som deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan.

Enligt inspektörerna innebär försöksverksamheten stor frihet att organisera verksamheten inom timplanens ram på 6665 timmar. Detta får dock enligt inspektörerna inte leda till oklarheter om vilken undervisning eleverna faktiskt har till förfogande och skall delta i. Enligt inspektörerna är det särskilt viktigt att de skolor som deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan noggrant följer upp och utvärderar elevernas måluppfyllelse. Inspektörerna har, som framgått tidigare av rapporten, gjort bedömningen att detta bör förbättras på skolan.

Som språkval erbjuds franska, tyska och spanska. Inspektörerna har emellertid mött elever som önskat engelska som språkval men inte erbjudits detta.

Enligt författningarna skall språkvalet även erbjudas som modersmålsundervisning, svenska som andra språk, svenska, engelska eller teckenspråk om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det. En begränsning är dock att kommunen endast är skyldig att erbjuda ett sådant språk om minst fem elever väljer språket.

Inspektörerna bedömer att tillgången till språkval behöver förbättras. Engelska skall erbjudas som språkval om elever och föräldrar önskar detta.

I detta sammanhang bör Stavby skola även förbättra sin information om språkvalet så det klart framgår både vilka språk eleverna har rätt att välja och vilka begränsningar författningarna anger.

Personalresurserna

Skolan har personal motsvarande 16 heltidstjänster, varav 10,1 heltidstjänster är lärare med ansvar för undervisning. Av dessa har samtliga lärare pedagogisk högskoleutbildning.

I samtal med personal, men även utifrån genomförda personalenkäter som inspektörerna tagit del av, framkommer behov av individuell kompetensutveckling. Enligt inspektörerna bör skolans kvalitetsredovisning även i detta avseende i större utsträckning kunna utgöra ett underlag för att identifiera kompetensutvecklingsbehov för såväl skolan i stort som för enskilda individer. Inspektörerna noterar dock att i skolans kvalitetsredovisning för år 2005, som endast föreligger i en preliminär version vid tidpunkten för inspektionen, anges att skolan under hösten 2005 har inriktat kompetensutveckling på barn i behov av stöd och ämnet matematik. Vilken kompetensutveckling som getts eller vilka behov som behöver utvecklas är dock inte tydligt i kvalitetsredovisningen.

Materiella resurser

Skolhuset är ursprungligen inte byggt för undervisning av elever i de senare årskurserna i grundskolan och elevantalet har också ökat de senaste åren. Detta innebär att skolan är mycket trångbodd vilket medför att exempelvis grupprum saknas och att undervisning bland annat måste genomföras i matsalen. Undervisningen i ämnet teknik får bland annat hålla till i skolans källare i lokaler som saknar fönster. I princip saknas helt lediga utrymmen under skoldagen. Skolan har emellertid ordnat ett uppehållsrum för de äldre eleverna i en närbelägen byggnad där de kan vara på rasterna. För de yngre barnen och i synnerhet eleverna i förskoleklassen är avsaknaden av utrymmen att leka i en begränsning som inspektörerna uppmärksammat tidigare i rapporten.

Generellt har skolan god tillgång till läromedel som är lämpade för verksamheten. Eleverna har även tillgång till datorer med uppkoppling till Internet.

Sammanfattning

De personella resurserna bedöms som goda men de lokalmässiga förutsättningarna för den pedagogiska verksamheten kan förbättras. Personalens individuella kompetensutvecklingsbehov bör analyseras och skolans behov av kompetensutveckling bör utgå från behov som konstateras i kvalitetsredovisningen.

Elevers val och språkval erbjuds inte i enlighet med författningarnas krav och det måste därmed snarast åtgärdas.

Datum

Ort

2006-11-01

Stockholm

Tor Andersson

Agneta Landin